

CP
CPS

CANCELARIA DE STAT A REPUBLICII MOLDOVA

Nr. 31-06-1173

Chișinău

12 februarie 2020

Biroul Permanent al Parlamentului

În temeiul art.58 din Regulamentul Parlamentului, adoptat prin Legea nr.797/1996, se prezintă Avizul asupra proiectului de lege pentru modificarea unor acte legislative (inițiativa legislativă nr. 259 din 11 noiembrie 2019), aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 82 /2020.

Anexe:

1. Hotărârea Guvernului privind aprobarea Avizului (în limba română – 1 filă și în limba rusă – 1 filă);
2. Avizul asupra proiectului de lege (în limba română – 4 file).

Secretar general adjunct al Guvernului

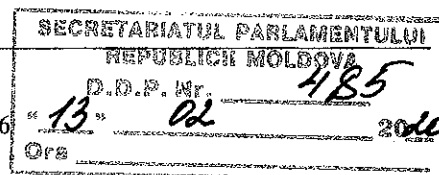
Roman CAZAN

Ex.: J.Ciobanu
Tel.: 250-282

Casa Guvernului,
MD-2033, Chișinău,
Republica Moldova

Telefon:
+ 373 22 250 101

Fax:
+ 373 22 242696

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÂRE nr.82

din 12 februarie 2020

Chișinău

Privind aprobarea Avizului asupra proiectului de lege pentru modificarea unor acte legislative

Guvernul HOTĂRĂȘTE:

Se aprobă și se prezintă Parlamentului Avizul asupra proiectului de lege pentru modificarea unor acte legislative.

Prim-ministru

ION CHICU

Contrasemnează:

Ministrul justiției

Fadei Nagacevski

Aprobat
prin Hotărârea Guvernului nr.82/2020

AVIZ
asupra proiectului de lege pentru modificarea unor acte legislative

Guvernul a examinat proiectul de lege pentru modificarea unor acte legislative, înaintat cu titlu de inițiativă legislativă (nr. 259 din 11 noiembrie 2019) de către domnul Dan Perciun, deputat în Parlament, și comunică următoarele.

Potrivit notei informative, proiectul propus vine cu amendamente în scopul perfecționării procesului de înregistrare de stat a actelor de stare civilă prin racordarea conținutului unor acte legislative cu prevederile legislative în vigoare, precum și cu realitățile sociale existente. Este de menționat că proiectul nu conține modificări esențiale, în unele cazuri dublând prevederile legale existente, fapt ce nu va avea impact major asupra activităților organelor de stare civilă, inclusiv asupra activității notariale. Prin urmare, amendamentele propuse la proiect se vor revizui prin prisma atingerii scopului propus, în sensul asigurării unui cadru normativ inovator eficient.

La art. I, referitor la modificarea propusă pentru art. 170 alin. (1) din Codul civil al Republicii Moldova nr. 1107/2002, remarcăm că lipsa actelor de paternitate și de adopție nu pretextează inoportunitatea înregistrării faptelor respective de stare civilă (de adopție și de paternitate), cu atât mai mult că Legea nr. 100/2001 privind actele de stare civilă prevede modalitatea înregistrării faptelor menționate prin operarea mențiunilor respective pe actele de naștere ale copiilor față de care a fost stabilită paternitatea sau față de care a fost încuviințată adopția pe cale judecătorească, prevederi specificate în art. 69 alin. (1), alin. (2) lit. b), c) și e) din Legea nr. 100/2001 privind actele de stare civilă.

Mai mult decât atât, norma de la art. 292 alin. (5) din Codul de procedură civilă al Republicii Moldova nr. 225/2003 stabilește că, în 5 zile de la data rămânerii irevocabile a hotărârii judecătorești privind adopția, instanța trimite o copie autenticată de pe hotărâre organului de stare civilă de la locul pronunțării hotărârii, pentru a se efectua înregistrarea de stat a adopției, și o altă copie – autorității centrale cu atribuții în domeniul adopției, în cazul încuviințării adopției internaționale.

Pe de altă parte, în cadrul art. 170 din Codul civil al Republicii Moldova nr. 1107/2002 se face o distincție, care este omisă de autorul proiectului, dintre aspectul *negotium* al actelor de stare civilă (faptul de stare civilă nemijlocit (de exemplu nașterea) sau actul juridic (de exemplu adopția)) și aspectul de *instrumentum probationem* (legat de înscrisul doveditor – de exemplu certificatul de naștere sau hotărârea judecătorească de încuviințare a adopției). Menționăm că în cuprinsul alin. (1) al articolului respectiv se subînțelege aspectul *negotium*, iar în alin. (2) – *instrumentum*, astfel încât intervenția propusă nu este oportună și

nu are la bază divergențe efective, or este perfect admisibil ca mai multe acte de stare civilă să fie reflectate într-un singur certificat de stare civilă (în cazul din speță – certificatul de naștere, care va încorpora atât referința despre naștere, cât și cea despre stabilirea paternității/adopției).

În această ordine de idei, remarcăm necesitatea revizuirii amendamentului respectiv sub aspectul oportunității și al scopului propus.

La art. II, completarea propusă la art. 38 din Codul familiei nr. 1316/2000 necesită a fi reexaminată în contextul în care codul stabilește trei modalități de desfacere a căsătoriei și în toate trei modalități ar trebui să existe reguli similare de schimbare a numelui (art. 17 alin. (3) și (4), art. 35 și art. 46), iar norma propusă stabilește o derogare de la dispozițiile menționate.

Totodată, alineatul propus nu se încadrează în cuprinsul art. 38, care reglementează soluționarea litigiilor de către instanța judecătorească în procesul desfacerii căsătoriei, inclusiv în privința împărțirii bunurilor proprietate în devălmășie, a plății pensiei de întreținere a copiilor și a unuia dintre soți, precum și în privința determinării părintelui împreună cu care vor locui copiii minori comuni, or convenirea asupra numelui pe care îl vor purta soții după desfacerea căsătoriei nu reprezintă un litigiu propriu-zis.

De asemenea, remarcăm că dreptul la nume este un drept personal și nu poate fi negociat. În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului în Hotărârea din 22 februarie 1994, pronunțată în cauza Burghartz c. Elveției, a statuat că numele unei persoane reprezintă un mijloc de identificare personală și de apartenență la o familie și ține de viața sa privată.

Cu referire la propunerea de a simplifica procedura de divorț prin simpla utilizare a hotărârii judecătorești privind desfacerea căsătoriei în vederea demonstrării stării civile „divorțat”, fără eliberarea certificatului de divorț, se consideră necesară completarea notei informative cu argumente care ar justifica intervenția normativă.

Astfel, se va atrage atenția asupra faptului că hotărârea judecătorească conține informații cu privire la litigiile dintre soți care țin de viața privată a persoanelor și care cad sub incidența art. 8 din Convenția europeană pentru protecția drepturilor omului și libertăților fundamentale, pe când certificatul de divorț conține doar informații privind constatarea divorțului.

La acest aspect, este de subliniat că art. 8 din Convenția europeană a drepturilor omului nu numai că obligă statele să nu întreprindă vreo acțiune care ar putea încălca dreptul prevăzut de Convenție, ci prevede și că acestea sunt supuse obligațiilor pozitive de a asigura în mod activ respectarea efectivă a vieții private și de familie.

Astfel, spre exemplu, în cauza Z. c. Finlandei, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a notat că protecția datelor cu caracter personal, inclusiv a informației despre starea sănătății persoanei, este de o importanță primordială pentru respectul drepturilor individului la protecția vieții private și de familie garantate de art. 8 CEDO. Respectarea confidențialității datelor cu caracter

personal constituie un principiu vital al sistemelor de drept din statele-părți la Convenție, iar dreptul intern urmează să asigure garanții suficiente pentru a preveni comunicarea sau divulgarea datelor cu caracter personal contrare garanțiilor stabilite la art. 8.

Într-o altă ordine de idei, considerăm necesară efectuarea unui studiu (chestionar), ai cărui subiecți urmează a fi persoanele divorțate, pentru constatarea comodității uzuale a deținerii ca „document” și prezentarea hotărârii judecătorești, și nu a certificatului divorț în vederea demonstrării stării civile „divorțat”.

Cu referire la pct. 4 din proiect (art. 39 alin. (2) din Codul familiei nr. 1316/2000), în contextul celor invocate anterior, credem că autorul proiectului face o confuzie între divorț ca *negotium*, care produce efecte juridice din momentul rămânerii definitive a hotărârii de divorț, și înregistrarea actului de stare civilă, care are un efect declarativ, și nu constitutiv. Prin acceptarea propunerii din proiect se va crea o situație de fapt când vor exista două tipuri de divorț: (a) divorț ce se termină cu certificat de divorț (extrajudiciar) și (b) divorț ce se termină fără certificat de divorț și doar se face mențiune în actul de naștere (judiciar), situație care este inacceptabilă, or la un fapt de stare civilă de aceeași natură trebuie să existe și o procedură de înregistrare identică. O altă problemă pe care o generează această propunere este afectarea gravă a mecanismului obligatoriu de asigurare a publicității divorțului judiciar. Urmărind să asigure protejarea intereselor foștilor soți și a dreptului acestora de a se recăsători cât mai rapid, autorul pune în pericol interesele persoanelor terțe pentru care faptul divorțului devine opozabil din momentul operării modificărilor în actele de stare civilă și eliberării certificatelor respective. Adicional, urmează a fi evaluat impactul financiar al amendamentului în cauză, în contextul necesității adaptării sistemelor informaționale ale Agenției Servicii Publice la modificările propuse.

La pct. 5 (art. 39 alin. (3) din Codul familiei nr. 1316/2000), subliniem că textul actului normativ trebuie să aibă un caracter concis și concret, fiind inadmisibilă plasarea în text a unor sintagme care vor genera interpretări diferite și vor crea probleme la aplicarea acestuia. În acest sens, formularea propusă se va revizui pentru precizarea în mod expres a actului de stare civilă în care se va aplica mențiunea despre desfacerea căsătoriei.

La pct. 7, remarcăm necesitatea analizării minuțioase a oportunității amendamentelor propuse, deoarece completarea art. 67 cu alin. (3) este irelevantă și inoportună, întrucât radierea înscrierii datelor despre părinți poate avea loc numai în cazul contestării paternității sau maternității. Cu titlu preliminar, legea nu poate să excedeze în texte explicative.

La art. III, se va reexamina oportunitatea propunerii de reglementare de la pct. 1 (art. 23 din Legea nr. 100/2011 privind actele de stare civilă). Remarcăm că înscrierea datelor despre tată la indicația mamei nu constituie „o practică nefondată și depășită a organelor de stare civilă”, ci o expresie a aplicării

cadrului normativ legal în acest sens în toată perioada anterioară și până în prezent.

În asemenea cazuri este necesar să fie asigurat echilibrul dintre necesitatea promovării și formării unor percepții și atitudini egale, inclusiv respectuoase față de copiii născuți în afara căsătoriei ca membri ai societății, egali, cu drepturi egale, și drepturile/interesele persoanei declarate tată de către mama copilului.

Referitor la pct. 3, subliniem că, deși autorul proiectului propune renunțarea la certificatul de divorț ca act de stare civilă distinct, în cazul desfacerii căsătoriei în temeiul hotărârii judecătorești, simpla excludere din Legea nr. 100/2001 privind actele de stare civilă a art. 41 lit. c), a art. 42 alin. (2) și a art. 45 nu este suficientă pentru obținerea efectului propus (emiterea certificatului de divorț doar la desfacerea căsătoriei pe cale notarială sau administrativă). Pentru ca hotărârea judecătorească să devină unicul act pentru confirmarea stării cetățeanului de „divorțat”, este necesară stabilirea procedurii exacte de implementare a acesteia. În acest caz se impune modificarea art. 69 alin. (2) lit. a) prin adăugarea sintagmei „desfacerea căsătoriei”, deoarece această prevedere se referă doar la anularea sau nulitatea căsătoriei.

Suplimentar, subliniem necesitatea revizuirii din punct de vedere redacțional a proiectului prin prisma regulilor de tehnică legislativă statuate în Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative.

Ținând cont de cele menționate, considerăm că asupra oportunității adoptării proiectului în cauză urmează să se pronunțe Parlamentul Republicii Moldova.

Перевод

ПРАВИТЕЛЬСТВО РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА
ПОСТАНОВЛЕНИЕ №82

от 12 февраля 2020 г.

Кишинэу

**Об утверждении Заключения по проекту закона о внесении
изменений в некоторые законодательные акты**

Правительство ПОСТАНОВЛЯЕТ:

Утвердить и представить Парламенту Заключение по проекту закона
о внесении изменений в некоторые законодательные акты.

Премьер-министр

ИОН КИКУ

Контрасигнует:

Министр юстиции

Фадей Нагачевски